

Tämä on rinnakkaistallenne.
Rinnakkaistallenteen sivuasettelut ja typografiset yksityiskohdat
saattavat poiketa alkuperäisestä julkaisusta.

Julkaisun tekijä(t): Fagerholm, Heidi

Julkaisun nimi: Ammattikorkeakoulut lisäävät tasa-arvoa

Julkaisuvuosi: 2022

Versio: Kustantajan versio

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Fagerholm, H. (9.7.2022). Ammattikorkeakoulut lisäävät tasa-arvoa.
Kaleva, s. 42.

Ammattikorkeakoulut lisäävät tasa-arvoa

Moni nuori on odottanut tietoa, täppäsiikö kevään yhteishaussa eli aukeaako hänelle syksyllä ovi haluamaansa korkeakouluun. Ammattikorkeakouluissa vuosittain aloittavista uusista AMK-opiskelijasta noin puolella on taustallaan ammatillinen tutkinto.

Vastaavasti yliopistoissa aloittaneista uusista opiskelijoista vain parilla prosentilla on ammatillinen tausta.

Ammattikorkeakoulut ovat erittäin tärkeitä tasa-arvon lisääjiä. Korkeakoulutustien tasoittamisessa on vielä paljon työsarkaa jäljellä, sillä korkeakoulutus periytyy edelleen vahvasti Suomessa. 42 prosentilla AMK-opiskelijoiden vanhemmista kummallakaan ei ole korkeakoulututkintoa, kun taas yliopisto-opiskelijoilla vastaava luku on 23 prosenttia.

Vanhempien koulutustaustan lisäksi opiskelijan sukupuoli, vanhempien ammatti ja tulotaso vaikuttavat nuorten koulutuspolkuun ja lopulta siihen, ketkä hakeutuvat ja pääsevät korkeakoulutukseen.

Suomen koulutuspolitiikan tavoitteena on lisätä korkeakoulututkintojen osuutta väestössä. Toiveena on, että vuonna 2030 vähintään 50 prosenttia nuorista aikuisista suorittaisi korkeakoulututkinnon. Tällä hetkellä osuus on reilut 40 prosenttia.

Korkeakoulutettujen osuus nuorista aikuisista onkin viime vuosina kasvanut muualla Euroopassa nopeammin kuin Suomessa eli meillä on kirittävässä tässä.

PUHEEN- VUORO

HEIDI FAGERHOLM
heidi.fagerholm@oamk.fi

"Olemme nähneet, että muuttuvassa maailmassa ei välttämättä enää riitä yksi aikoinaan suoritettu tutkinto."

Tavoitteen saavuttamiseksi aloittavien opiskelijoiden määrää korkeakoulutuksessa on lisätty ja lisätään edelleen etenkin niille aloille ja alueille, joilla on kysyntää ja joille työllistytään hyvin.

Myös opiskelijavalintoja on uudistettu. Vuodesta 2020 alkaen korkeakoulujen opiskelijoista vähintään puolet on valittu ylioppilastodistuksen tai ammatillisen koulutuksen loppudistuksen perusteella. Tarkoituksena on nopeuttaa ja sujuvoittaa siirtymistä toiselta asteelta korkeakoulutukseen.

Hiljattain julkaistun tutkimuksen mukaan uudistus on tehostanut opiskelijavalintaa, sillä yhä isompi osuus vasta lukiosta tai ammattiin

valmistuneista saa nykyään opiskelupaikan heti ensimmäisellä hakukerralla.

Moni tosin päätyy saamaan opiskelupaikan kakkos- tai kolmosvaihtoehdostaan, sillä tutkimuksen mukaan aikaisempaa suurempi osuus valituista ja paikan vastaanottaneista hakee uutta opiskelupaikkaa seuraavana vuonna.

Ammattikorkeakoulut mahdollistavat paitsi ensimmäisen korkeakoulupaikan myös opintojen jatkamisen ylempään AMK-tutkintoon.

Ylempi AMK-tutkinto (YAMK) on Suomen tutkintojärjestelmässä samanarvoinen korkeakoulututkinto kuin yliopiston maisteritutkinto.

YAMK-tutkintoa ei kuitenkaan voi suorittaa heti AMK-tutkinnon jälkeen vaan ensin on kerättävä kahden vuoden työkokemus alalta. YAMK-tutkinto eroaa yliopiston maisteritutkinnosta siinä, että se on käytännönläheinen ja työelämää uudistava tutkinto.

YAMK-tutkinto on ollut tarjolla 20 vuotta, mutta se on kuitenkin yhä melko tuntematon työmarkkinoilla. Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene kampanjoikin parhaallaan tutkinnon nimikkeen puolesta. Tutkinnolle halutaan sama nimitys kuin yliopistoissa eli maisterin tutkintonimike.

Olemme nähneet, että muuttuvassa maailmassa ei välttämättä enää riitä yksi aikoinaan suoritettu tutkinto. Tarvitsemme myös keskiikäisten ja vanhempien ikäluokkien koulutustason nostoa, koska olemme jääneet jälkeen näiden ikäluok-

kien osalta korkeakoulutettujen ikäluokkatavoitteesta.

Ammattikorkeakoulut ovat hyvä paikka pidempään töissä olleille nostaa koulutustasoaan ja/tai vaihtaa alaa. Joustavalla pedagogiikallaan ammattikorkeakoulut tarjoavat aikuisille työssä käyville mahdollisuuden suorittaa opintoja joustavasti muun elämän ohessa.

Opiskelu siis kannattaa aina.

Mielestäni on tärkeää, että luomme erilaisia polkuja korkeakouluihin, jotta meistä jokainen voi suorittaa tutkinnon tai päivittää osaamistaan ja lisätä näin työllistymistä ja kilpailukykyään työmarkkinoilla.

Heitetään siis jo romukoppaan luutunut käsitys siitä, että ovat korkeakouluun avautuvat vain lukiolaisille. Ammattitutkinnon suorittaneilla on yhtäläinen mahdollisuus ja ennen kaikkea oikeus jatkaa opintojaan niin pitkälle kuin haluavat.

Kaiken lisäksi on rikastuttavaa, että korkeakouluissa opiskelee eri koulutustaustoista tulevia ihmisiä. Siksi me Oamkissa pyrimme luomaan kaikille yhdenvertaiset mahdollisuudet opiskeluun taustatekijöistä riippumatta.

Meille kaikki ihmiset ovat yhdenvertaisia emmekä hyväksy minäänlaista syrjintää tai epäsuotuisaa kohtelua. Korkeakoulututkinnon lisäksi työelämässä nimittäin tarvitsee myös suvaitsevaisuutta ja sydämen sivistystä. ☞

Heidi Fagerholm on Oulun ammattikorkeakoulun rehtori ja toimitusjohtaja.